

PARTAJUL AVERII ÎN CAZUL DIVORȚULUI

GLOSAR:

Partaj:	Este procedura prin care soții separă bunurile lor proprietate comună.
Proprietate în devălmășie:	<p>În cazul în care dreptul de proprietate aparține concomitent mai multor persoane fără ca vreuna dintre ele să fie titularul unei cote-părți ideale din bunul comun, proprietatea este comună în devălmășie.</p> <p>Bunurile dobândite de soți în timpul căsătoriei sunt proprietatea lor comună în devălmășie dacă, în conformitate cu legea sau contractul încheiat între ei, nu este stabilit un alt regim juridic pentru aceste bunuri.</p> <p>Orice bun dobândit de soți în timpul căsătoriei se prezumă proprietate comună în devălmășie pînă la proba contrară.</p>
Proprietate personală:	<p>Bunurile care au aparținut soților înainte de încheierea căsătoriei, precum și cele dobândite de ei în timpul căsătoriei în baza unui contract de donație, prin moștenire sau în alt mod cu titlu gratuit, sunt proprietatea exclusivă a soțului căruia i-a aparținut sau care le-a dobândit.</p> <p>Bunurile de folosință individuală (îmbrăcăminte, încălțăminte și altele asemenea), cu excepția bijuteriilor și a altor obiecte de lux, sunt bunuri personale ale soțului care le folosește, chiar dacă sunt dobândite în timpul căsătoriei din contul mijloacelor comune ale soților.</p>
Convenție gratuită:	Act juridic cu titlu gratuit este actul prin care se procură unei părți un folos patrimonial fără a se urmări obținerea în schimb a unui alt folos patrimonial. (ex. donația, mandatul gratuit, comodatul, etc.)

Legislația relevantă:

1. Codul Civil al Republicii Moldova: art. 366-372 (secțiunea 3, Capitolul III);
2. Codul Familiei al Republicii Moldova: art. 19- 26 (Capitolul 5, Titlul II);
3. Hotărârea Planului Curții Supreme de Justiție cu privire la aplicarea unor dispoziții ale Codului civil și ale altor acte normative referitoare la dreptul de proprietate privată asupra imobilelor, inclusiv asupra construcțiilor anexe nr.2 din 27.03.2006;
4. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la actualizarea Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție „Cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației în cauzele de desfacere a căsătoriei” nr. 10 din 15.11.1993, modificată prin hotărârile Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 10 din 22.12.2008, nr. 26 din 28.06.2004, nr. 29 din 16.09.2002, nr. 38 din 20.12.1999.

Regula generală în cazul partajului:

Partajul averii, de regulă, se face după pronunțarea divorțului, dar poate fi făcut și în timpul căsniciei. Iar, **regula generală este că fiecare dintre soți deține câte jumătate din totalitatea bunurilor comune** (în lege numită proprietate în devălmășie). Prin bunuri comune se înțeleg absolut toate bunurile și lucrurile care au fost cumpărate **împreună** de către soți în timpul căsătoriei, până la pronunțarea divorțului. Aici intră: mese, scaune, ustensile de bucătărie, mobilă, tablouri, automobilul/lele etc., inclusiv bunuri imobile - terenuri, case, apartamente, garajuri; acțiuni în societățile comerciale înființate în timpul căsătoriei.

Așadar, potrivit Codului Familiei (art. 20) sunt proprietate în devălmășie bunurile procurate din contul:

a) veniturilor obținute de fiecare dintre soți din:

- activitatea de muncă;
- activitatea de întreprinzător;
- activitatea intelectuală;

b) premiilor, indemnizațiilor și altor plăți, cu excepția celor care au un caracter de compensare (ajutor material, despăgubire pentru vătămarea sănătății etc.);

c) altor mijloace comune.

Drept bunuri în proprietate în devălmășie a soților sunt, potrivit legii, bunurile mobile și imobile, valorile mobiliare, depunerile și cotele de participație în capitalul social din instituțiile financiare sau societățile comerciale, care au fost construite, constituite, procurate sau făcute din contul mijloacelor comune, precum și alte bunuri dobândite în timpul căsătoriei, chiar dacă sunt procurate sau depuse pe numele unuia dintre soți”.

Sunt proprietate în devălmășie a soților bunurile care au fost dobândite din ziua încheierii căsătoriei până în ziua încetării acesteia. Instanța judecătorească este în drept, în baza cererii soțului interesat care nu este vinovat de desfacerea căsătoriei, să declare bunurile dobândite de către el în perioada cât soții au dus gospodării separate proprietate a acestuia.

Totodată, legea recunoaște și noțiunea de proprietate personală a soților. Adică bunurile care au aparținut fiecăruia dintre soți **până la încheierea căsătoriei** și bunurile **primite în dar, obținute prin moștenire sau în baza altor convenții gratuite** (de exemplu donația) de către unul dintre soți în timpul căsătoriei. Lucrurile de uz personal (îmbrăcămintea, încălțăminte și alte obiecte), cu excepția bijuteriilor de preț și altor obiecte de lux, sunt și ele proprietate personală a soțului care le folosește, indiferent de timpul și modul de dobândire.

Împărțirea proprietății în devălmășie a soților:

Soții au și de această dată două căi prin care ar putea să-și împartă averea.

a. Calea amiabilă

Prima opțiune este calea amiabilă. Să ajungeți la un numitor comun cu soțul/soția despre modul în care veți partaja bunurile. Mergeți împreună la un notar și stabiliți toate aceste detalii într-un contract. Economisiți foarte mult timp și bani. Întocmiți o listă în care indicați concret ce bunuri aveți și felul cum doriți să le împărțiți. Negociați! Se poate întâmpla ca unul din soți să primească bunuri mai scumpe ca valoare. În acest caz, ultimul trebuie să-l despăgubească pe celălalt soț.

Dacă în acest contract este stabilită și partajarea unui bun imobil (casă, apartament, teren), atunci după ce este semnat de către voi, mergeți și înregistrați-l la Oficiul Cadastral Teritorial din raza teritorială unde se află bunul imobil. În baza contractului privind partajarea bunului imobil, Organul Cadastral Teritorial va înregistra dreptul de proprietate și va face înscrierile în registrul bunurilor imobile. Respectiv, dreptul de proprietate asupra bunului imobil sau a unei cote-pări din bunul imobil se dobândește din momentul înregistrării în registrul bunurilor imobile.

b. Calea judiciară

Cea de-a doua opțiune este mai complexă. Dacă nu ajungeți la o înțelegere, vă adresați cu o cerere privind partajarea averii în instanța de judecată și anume ea va decide felul în care

bunurile vor fi împărțite. Instanța va ține cont neapărat și de interesele copiilor minori. Deci, soțul în grija căruia rămân copiii, poate primi o cotă mai mare din bunuri, pentru a nu înrăutăți condițiile de trai ale copiilor. În acest caz, cu siguranță, aveți nevoie de serviciile unui avocat care v-ar putea ajuta să primiți ceea ce vi se cuvine.

Totuși, dreptul la proprietate în devălmășie se extinde și asupra soțului care nu a avut un venit propriu, fiind ocupat cu gospodăria casnică, cu educația copiilor sau din alte motive temeinice.

Este important să cunoașteți și faptul că în caz de partaj, soții împart nu numai bunurile pe care le au, dar răspund împreună și asupra datoriilor. Dacă de exemplu, în timpul căsătoriei, soții au luat un împrumut bancar sau au luat bani cu împrumut de la o rudă, prieten, etc., aceștea trebuie să stingă această datorie împreună (în mod normal, câte jumătate fiecare). Totodată, dacă soții au avut „economii” depuse la bancă pe numele doar unui dintre ei, asta nu înseamnă că titularul contului (pe numele cui sunt puși banii) este și proprietarul lor. După regula generală, această sumă de bani este împărțită egal de către soți.

Notă: Dacă vă este frică că vă puteți pierde bunurile, sau dacă nu doriți ca celălalt soț să pretindă la averea dumneavoastră, încheiați un contract matrimonial. Acest contract poate fi încheiat și înainte de înregistrarea căsătoriei, dar și după. Astfel, stabiliți din timp care și ce bunuri are și cum vor fi împărțite în caz de un eventual divorț.